Balansgången mellan bruka, vårda och bevara

Framtidens skogsbruk – utmaningar och möjligheter

Vasa, 25 September 2026

Anna Salminen, ledande sakkunnig

jord- och skogsbruksministeriet i Finland

Vad är hållbart skogsbruk?

Hållbart användning av skog 1926 i Finland:

- ”Skog må icke förödas”
- Fokus i ekonomin och virkesproduktion
- Den årliga avverkningsmängden ska inte överstiga skogens årliga tillväxt, lagstadgad förnyelsekrav…

Hållbart användning av skog 2026 i Finland

- Tanken av tredimensionellt hållbarhet
- Fokus i ekonomin och virkesproduktion
- Andra värden ska beaktas och det finns frivilliga och lagstadgade styrmedel för att främja också andra dimensioner än den ekonomiska hållbarheten

Ökande behov av att balancera i det hur vi utnyttjar våra skogar

Å ena sidan…

- Klimatförändringen ska bekämpas och förnybara råvaror ska ersätta de fossila, behovet för lösningar av trä kan öka

Å andra sidan…

- Klimatförändringen ska bekämpas med att upprätthålla och öka kollagret av skogar
- Behovet att anpassa i det ändrande klimatet (skogsskador)
- Förlorad biologisk mångfald och andra miljöpåverkan av skogsbruk (vattenkvalitet med mera)
- Behovet att främja socialt hållbarhet, t. ex. frågan av markanvändningen i Sápmi

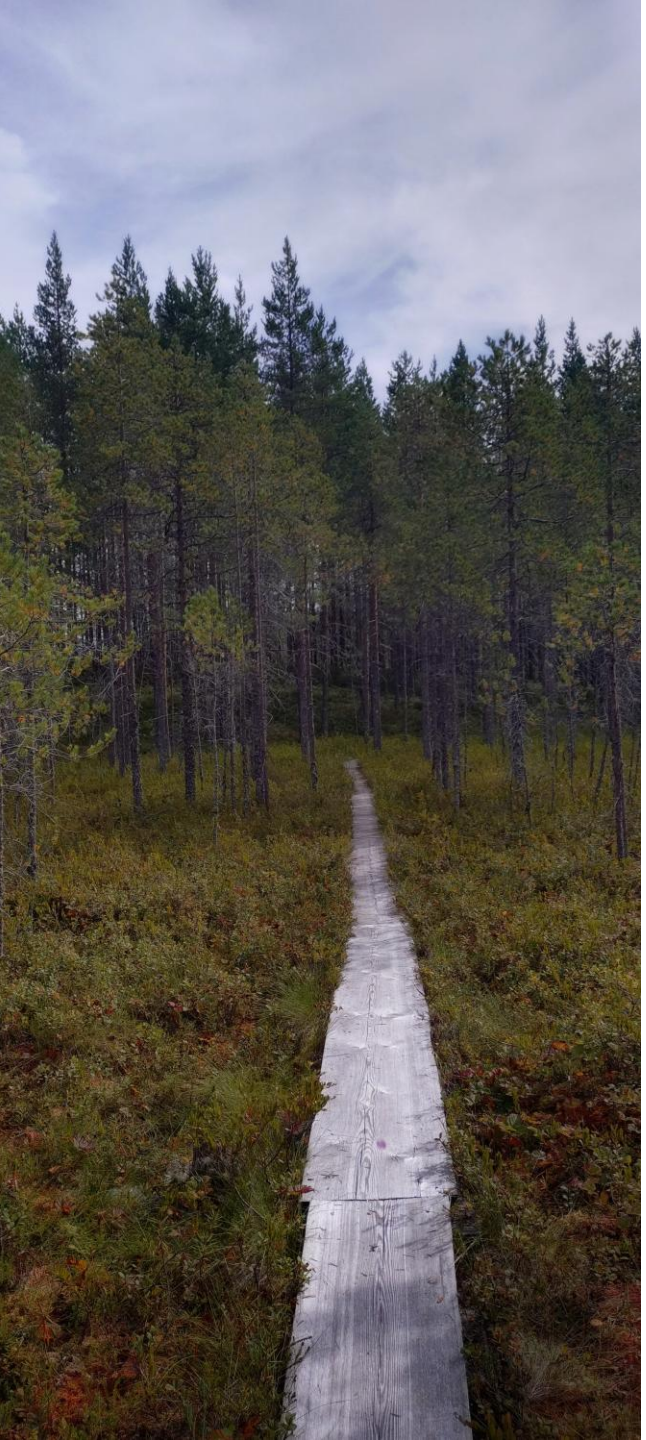
Det finns behovet att öka den ekologiska hållbarheten och skogarnas kollager

Klimatpanelen:

Den inhemska avverkningen har ökat, tillväxten av den totala skogsbiomassan har avtagit och utsläppen från marken har stigit till följd av dikning av torvmarksskogar och den globala uppvärmningen. Enligt panelens beräkningar Finlands årliga avverkningsvolymer måste sänkas till 61–64 miljoner kubikmeter för att säkerställa att skogarna fungerar som kolsänkor.

Naturpanelen:

Skogsbruk för virkesproduktion har minskat skogens biologiska mångfald. Kontinuitetsskogsbruk har föreslagits som en metod för skötsel av produktionsskogar som är mindre skadlig för skogsnaturen och olika ekosystem.

Hur kommer skogarna ses i EU-politiken?

Mångfalden och skydd av skogar ska främjas

biodiversitetstrategi och EU:s förordning om restaurering av natur

Utsläppen av skogsmarken ska minskas och kolsänkor i skogar och träprodukter ska stärkas

EU:s klimatmål för 2040 innebär att unionens nettoutsläpp av växthusgaser ska minska med 90 procent till år 2040 jämfört med 1990 års nivåer, hurdan roll ska skogarna spela i den helheten?

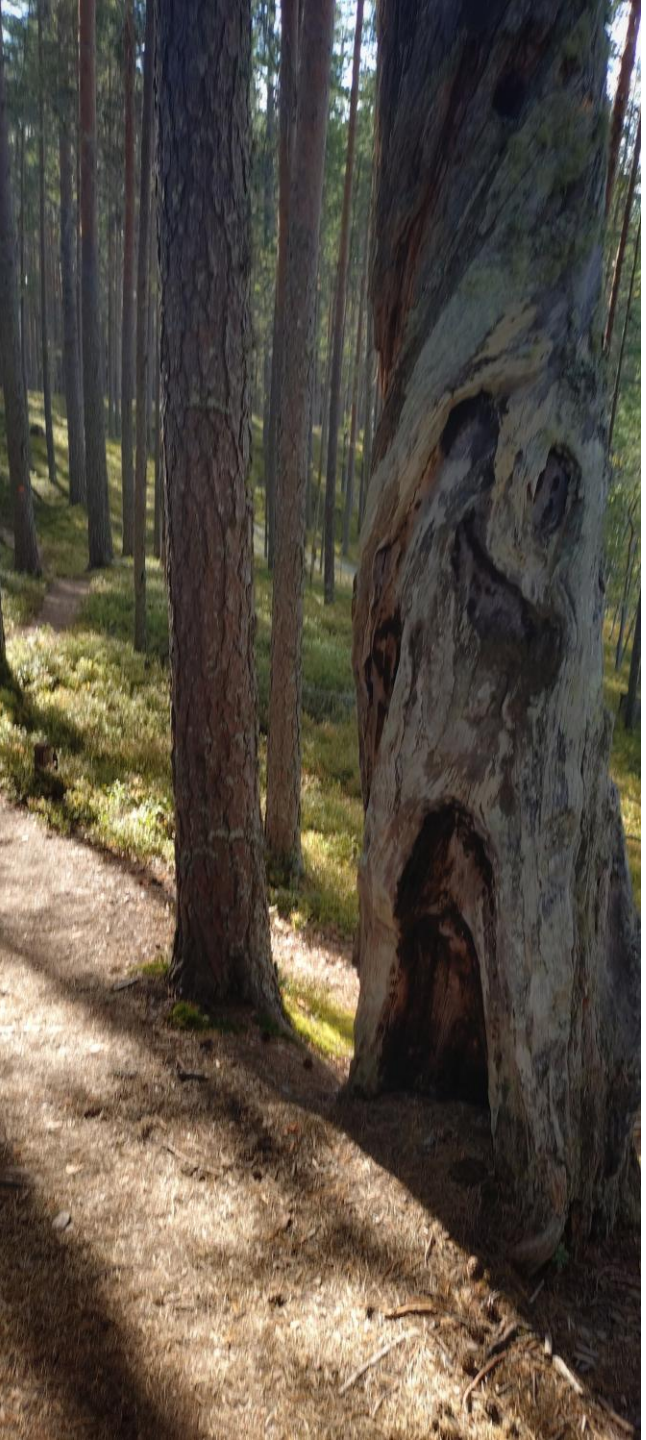
Stora satsningar i omställningen till förnybar energi

Cirkulär bioekonomi – avgörande hur virket används

Främjandet av klimatåtgärder i ekonomiskogar: Åtgärdspaket för skogarnas tillväxt och kolsänkor

- Syfte att främja klimatsäker skogsvårdspraxis och säkerställa god tillväxtförmåga i ekonomiskogar och stärka kolsänkorna långt in i framtiden.
- Åtgärdspaketet främjar följande åtgärder: påskyndande av skogsföryngring, tätare trädbestånd, förlängning av omloppstiderna, förebyggande av skogsskador, främjande av skogsgödsling och beskogning av impediment.
- Styrs genom att stärka tillgängligheten till information om klimatsäker skogsvård och dess praktiska tillämpning, genom att ändra skogslagstiftningen för att styra skogarnas beståndstäthet och säkerställa att förnyelseåtgärderna genomförs och genom stödsystemen för beskogningen och för vitaliseringsgödsel som främjar klimatsäker skötsel av torvmarkskogar.

Nya styrmedel för att främja ekologisk hållbarhet

- **En marknad för naturvärden** har lanserats och skapar nya affärsmöjligheter för markägare.
- Aktörer kan kompensera för sin påverkan på naturen och vidta naturpositiva åtgärder genom att köpa naturvärden av markägare.
- Genom att använda ”naturvärdeshektar” – enligt definitionen i naturvårdslagen – som gemensam måttenhet möjliggörs en jämförelse av dessa åtgärder.
- Ny tjänst för skogsägare av producentförbundet MTK: Luontoarvot.fi

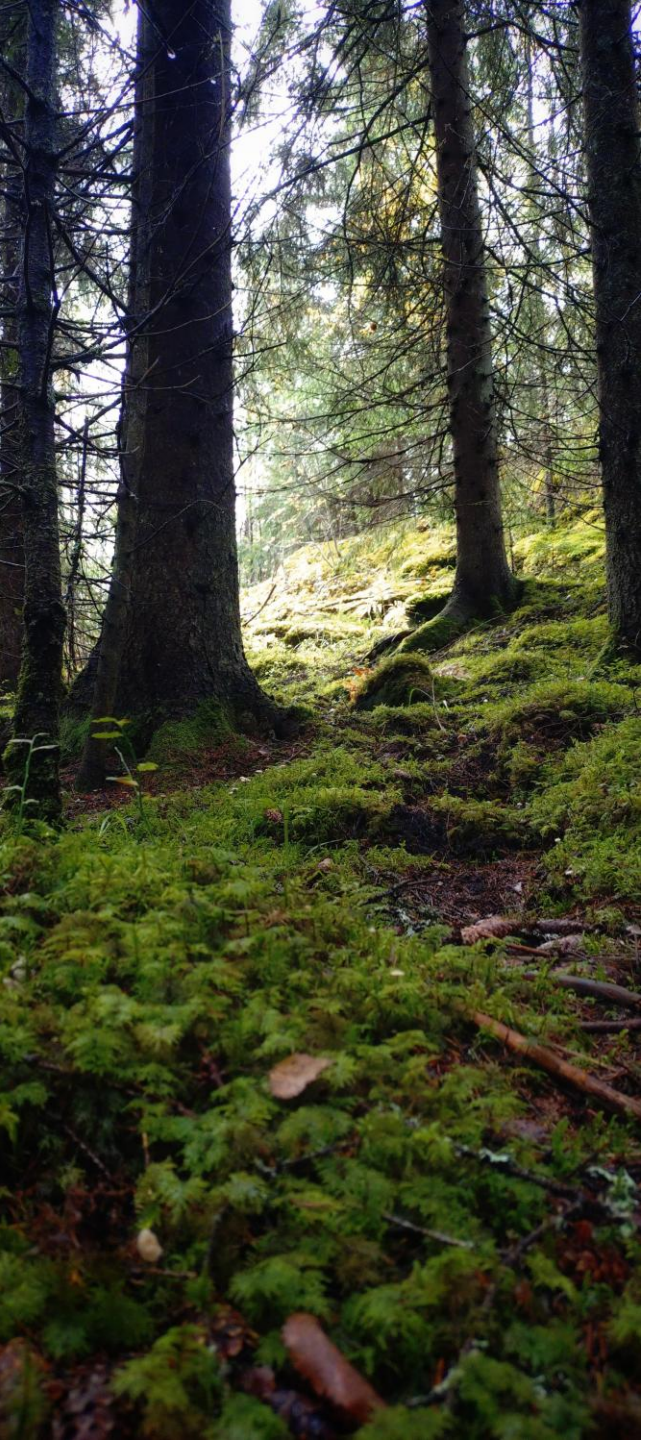
Skogsbruksstöd inriktas på ett effektivt sätt för att främja skogens biologiska mångfald

- För att utveckla incitamentsystemet för skogsbruket genomförs **ett stödförsök med resultatbaserade stöd och miljörelaterade anbudsförfaranden**, där man har som mål att testa nya sätt att främja ett hållbart skogsbruk.
- I försöken betalas stödet för utförandet av arbetena och för uppnåendet av ett visst resultat, medan det nuvarande skogsbruksstödet betalas främst på basis av genomförda åtgärder och kostnader.
- I försöket ingår restaurering av myrar, naturvård av lundar, lämnande av skyddszoner, lämnande av en större andel lövträd vid vårdarbete som gäller plantbestånd och ungskog.
- Skogsägare och skogsbranschens proffs ser på kartan i MinSkog.fi de områden som eventuellt lämpar sig för restaurering av torvmarker eller skötsel av lundar.

Möjligheter av frivillig koldioksidmarknad för att främja positiva klimatverkan?

- **Att förlänga omloppstiden** i en produktionsskog innebär att tidpunkten för slutavverkning skjuts upp – det vill säga att skogen avverkas, men senare än vad skogliga riktlinjer annars skulle föreskriva. Beståndets förmåga att binda kol bibehålls under en längre tid, och markens kollager ökar fram till dess att avverkningen sker.
- **Permanent skydd av produktionsskog** innebär att en produktionsskog, som under normala förhållanden annars skulle ha slutavverkats, permanent undantas från avverkning. Trädbeståndets förmåga att binda kol bibehålls och markens kollager ökar.
- Implementeringen av EU förordningen om koldioxidupptag och kolinlagrande jordbruk (CRCF) förväntas att aktivera verksamheten

För en som balanserar

Behovet av att lära sig att titta från ett nytt perspektiv gäller troligen oss alla

Fråga efter lösningar som förstärker klimatanpassningen

- Torvmarkskogar och vattenvård
- Förnyelsen av skogar
- Brist på död ved, ekologiska korridorer…

Olika skogar och skogsägare behöver olika lösningar - aktivt hållbart bruk, skyddandet av skogar, annat?

Forska i nya möjligheter för att balansera – skogarna kan utnyttjas för att producera virke men också på ett annat sätt än idag